

Marian Płachecki

"Pomysły do teorii odbioru literackiego", Stefan Żółkiewski, "Pamiętnik Literacki" z.3 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 171

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) ŻÓŁKIEWSKI Stefan: Pomysły do teorii odbioru literackiego. "Pamiętnik Literacki" 1976 z. 3 s. 3-41.

Definiując krytykę literacką jako działalność polegającą na ferowaniu analitycznie uzasadnianych ocen dzieł literackich, stwierdza autor, iż z krytyką zawodową mamy do czynienia jedynie w XVIII i zwłaszcza XIX wieku. Przedtem sprawności krytycznoliterackie wchodziły w skład ról intelektualisty, retora, causeur. W wieku XX coraz wyraźniej funkcje krytyczne spełniają przygodni recenzenci, przypisani do instytucji rozpowszechniania, skupieni na reklamie, a nie ocenie dzieł literackich. Zarazem zaś wzrosło znaczenie pozafachowej, czytelniczej aktywności krytycznej - i sterujących nią mechanizmów kultury literackiej. Tej też problematyce poświęcony jest artykuł.

BP/63/11 .

M. P.

(II) BACHÓRZ Józef: Z dziejów polskiej sławy Luisa Camõesa w XIX w. "Pamiętnik Literacki" 1976 z. 3 s. 43-60.

W XIX wieku nazwisko poety (1524-1580) uznawanego za największego w literaturze portugalskiej stało się w Polsce wręcz symbolem tego kraju. A równocześnie - "znakiem autentycznej, szczerzej poetyczności". Najpopularniejszy był obszerny poemat "Os Lusíadas" (polski przekład 1790 pt. "Luzjady"), funkcjonujący w Oświeceniu polskim jako wzór eposu. Romantycy cenili ujęcie egzotyki w poemacie Camõesa (zwłaszcza motywy morza i żeglugi u naszych romantyków pozostają pod wpływem tego autora), oraz wiązanie poetyczności z indywidualnością narodową. Biografię poety odczytywali jak modelową realizację wzorca bohatera romantycznego.

BP/63/12

M. P.